

## AKTI KOJI UREĐUJU OBLAST INTEGRITETA IZ SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U FUNKCIJI KVALITETA VISOKOG STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Miodrag Kovačević<sup>1</sup>, Matilda Lazić<sup>2</sup>, Nemanja Tasić<sup>3</sup>

<sup>1,2</sup>Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu, Zrenjanin, Republika Srbija

<sup>2,3</sup>Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“, Zrenjanin, Republika Srbija

<sup>1</sup>miodrag.kovacevic.zr@gmail.com, <sup>2</sup>lazicmatilda@gmail.com, <sup>3</sup>nemanja.tasic@tfzr.rs

**Kratak sadržaj:** U ovom radu prikazan je uticaj primene akata, koji uređuju oblast integriteta i sprečavanja korupcije i sukoba interesa, koji čine sastavni deo sistema FUK, na obezbeđenje kvaliteta poslovanja u Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Zrenjaninu (u svojstvu organa javne vlasti i KJS). Pretpostavljeno je da je u posmatranom organu javne vlasti, FUK objedinjen sa unutrašnjim Sistemom obezbeđenja kvaliteta u cilju primene koncepta korporativnog upravljanja. Pretpostavljeno je takođe, da se u oblasti integriteta postupa u skladu sa procedurama i rokovima propisanim od strane Agencije za sprečavanje korupcije i zakonom. Na osnovu uvida u dokumentaciju može se smatrati da se u posmatranom organu javne vlasti postupa: u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije; u skladu sa zahtevima i uputstvima Agencije za sprečavanje korupcije; to, u pogledu: donošenja, sprovođenja i periodične kontrole primene Plana integriteta i akata koji iz njega proizilaze; da je imenovan koordinator za integritet i da je u zakonski određenom roku izvršeno adekvatno izveštavanje o sprovođenju Plana integriteta. Akta iz oblasti integriteta su sveobuhvatna; usklađena sa zakonom, unutrašnjim Sistemom obezbeđenja kvaliteta i sistemom FUK a odnose se na sve zaposlene unutar hijerarhije organizacije; što može ukazivati da je Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu u oblasti koja uređuje integritet, uskladila svoje poslovanje sa principima korporativnog upravljanja i to, prvenstveno u delu koji se odnosi na mere sprečavanje sukoba interesa i korupcije. Primena mera za sprečavanje sukoba interesa, prema Planu integriteta, može doprineti jačanju profesionalnog identiteta i integriteta zaposlenih.

**Ključne reči:** integritet, FUK, korporativno upravljanje, organ javne vlasti, visoko strukovno obrazovanje

## ACTS REGULATING THE FIELD OF INTEGRITY FROM THE SYSTEM OF FINANCIAL MANAGEMENT AND CONTROL IN THE FUNCTION OF THE QUALITY OF HIGHER APPLIED EDUCATION

**Abstract:** This paper shows the impact of the application of acts, which regulate the areas of: integrity and prevention of conflicts of interest, which are an integral part of the FMC system, on ensuring the quality of operations in the Technical College of Applied Sciences in Zrenjanin. It was assumed that in the observed public authority, the FUK was combined with the internal Quality Assurance System in order to apply the concept of corporate governance. It was also assumed that in the area of integrity, the procedures and deadlines prescribed by the Agency for the Prevention of Corruption should be acted upon. Based on an inspection of the documentation, it can be considered that the observed public authority acts: in accordance with the Law on Prevention of Corruption; in accordance with the requirements and instructions of the Agency for Prevention of Corruption, in terms of: adoption, implementation and periodic control of the implementation of the Integrity Plan and acts arising from it; that an integrity coordinator has been appointed and that adequate reporting on the implementation of the Integrity Plan has been carried out within the legally defined period. Integrity Acts are comprehensive; aligned with the law, the internal Quality Assurance System and the FMC system and refer to all employees within the organizational hierarchy; which may indicate that the Technical College of Applied Sciences in Zrenjanin, in the area that governs integrity, has harmonized its operations with the principles of corporate governance, primarily in the part related to measures to prevent conflicts of interest and corruption, according to the Integrity Plan, which may contribute to the increase professional identity and integrity of employees.

**Key Words:** integrity, FMC system, corporate governance, public authority, higher applied education

### 1. UVOD

Uvođenje i kontinuirana primena Sistema finansijskog upravljanja i kontrole (u daljem tekstu: FUK) predstavlja obavezu [1,2] visokoškolskih ustanova na teritoriji Republike Srbije, koje su indirektni korisnici javnih sredstava (u daljem tekstu: KJS) a posledično predstavljaju organe javne vlasti. Uvođenje FUK omogućava integraciju poslovanja u korporativno upravljanje iz materije koju obuhvata: Zakon o budžetu [1], Zakon o visokom obrazovanju [3] i Zakon o sprečavanju korupcije [4]; drugi nacionalni zakoni i propisi; interni akti i procedure (Sistem obezbeđenja kvaliteta i slično). Prema tome, sistem FUK je osmišljen sa ciljem da se obezbedi usaglašenost sa zakonom i internim

institucionalnim zahtevima, da se postignu visoki standardi kvaliteta korporativnog upravljanja i adekvatnog ponašanja (integritet, etičnost i slično) te da se osigura stvarna odgovornost zaposlenih ali i dobar sistem interne kontrole [5] u visokim školama strukovnih studija, kao organima javne vlasti i KJS. Interna kontrola se zasniva na primeni složenog sistema akata i procedura za upravljanje javnim finansijama i sprečavanja sukoba interesa kod zaposlenih u svim organizacionim jedinicama organa javne vlasti.

U ovom radu prikazan je uticaj primene akata, koji uređuju oblast integriteta i sprečavanja korupcije i sukoba interesa a koji čine sastavni deo sistema FUK, na obezbeđenje kvaliteta poslovanja u Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Zrenjaninu (u svojstvu organa javne vlasti i KJS). Pretpostavljeno je da je u posmatranom organu javne vlasti FUK [6] objedinjen sa unutrašnjim Sistemom obezbeđenja kvaliteta [7] u cilju uspešne primene koncepta korporativnog upravljanja [1,2,4,5] na sve nosioce javnih funkcija i zaposlene (koji su istovremeno, i subjekti obezbeđenja kvaliteta). Pretpostavljeno je takođe, da Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu upravlja sprečavanjem korupcije primenom procedura u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije [4] primenom propisanih akata Agencije za sprečavanje korupcije [8], primenom načina i postupka izveštavanja o sprovođenju Plana integriteta [9] Agenciji za sprečavanje korupcije [8] i to, u skladu sa propisanim rokovima od strane nadležnog organa [8].

## **2. POSTUPANJA VISOKE TEHNIČKE ŠKOLE STRUKOVNIH STUDIJA U ZRENJANINU U POSGLEDU PROPISA KOJI UREĐUJU OBLAST INTEGRITETA A U CILJU RAZVOJA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**

U Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Zrenjaninu (u daljem tekstu: organ javne vlasti) kroz sistem FUK postavljena su tri osnovna principa korporativnog upravljanja u skladu sa propisima [1,2,4,5]:

- Otvorenost,
- Integritet,
- Odgovornost.

Kroz unutrašnji Sistem obezbeđenja kvaliteta [7] sprovedene su procedure donošenja akata koja uređuju oblast integriteta i sprečavanja korupcije. Procedure donošenja Plana integriteta, realizovane su prema Uputstvu za izradu i sprovođenje Plana integriteta Agencije za sprečavanje korupcije [8] i u zakonski određenom roku [4].

Treći ciklus Plana integriteta Visoke tehničke škole strukovnih studija u Zrenjaninu za period od 2021-2024. [9] godine je propisane forme i sadržine i javno je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji organa javne vlasti [9]. Predmetnim Planom integriteta definisane su zajedničke oblasti delovanja, rizični procesi za pojavu sukoba interesa i /ili korupcije i mere poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije. Definisani su rokovi sprovođenja predmetnih mera, i odgovorna lica. Zajedničke oblasti delovanja u Plana integriteta [9] su u skladu sa odredbama Sistema obezbeđenja kvaliteta. Struktura rizičnih procesa i pripadajućih mera poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije u skladu su sa zakonom [1,4] i Strategijom upravljanja rizicima Visoke tehničke škole strukovnih studija u Zrenjaninu za period od 2024-2027. godine [6]. Odluka o usvajanju izrađenog Plana integriteta izrađena je u skladu sa modelima akata propisanim od strane Agencije za sprečavanje korupcije i javno je dostupna na zvaničnoj internet stranici organa javne vlasti [9].

Generalno, protok dokumenata iz oblasti integriteta, kao i njihova forma i sadržina usklađeni su sa zahtevima Agencije za sprečavanje korupcije [8]. Odluka o usvajanju Izveštaja o sprovođenju Plana integriteta izrađena je u skladu sa modelima akata propisanim od strane Agencije za sprečavanje korupcije i javno je dostupna na zvaničnoj internet stranici organa javne vlasti [9] i u zakonski propisanom roku [4].

U organu javne vlasti imenovano je lice koje će obavljati poslove koordinacije u vezi sa donošenjem, sprovođenjem i izveštavanjem o sprovođenju Plana integriteta, što je u skladu sa zakonom [4]. Predmetnu Odluku je doneo direktor Visoke tehničke škole strukovnih studija u Zrenjaninu, što je u skladu sa zakonom i pojedinačnim aktima posmatranog organa javne vlasti [6,7].

Izveštavanje o sprovođenju Plana integriteta je izvršeno na propisan način i u skladu sa rokovima ostavljenim po zakonu [4]. Izveštaj o sprovođenju Plana integriteta javno je dostupan na zvaničnoj internet stranici organa javne vlasti [9]. Predmetno izveštavanje je izvršeno od strane ovlašćenog lica organa javne vlasti, službenim putem preko elektronske aplikacije Agencije za sprečavanje korupcije i prema korisničkim uputstvima [8].

U Izveštaju o sprovođenju Plana integriteta [9] u skladu sa zakonom [4] navedene su pojedinačne mere poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije, zakonski predviđen rok za izvršenje i odgovorno lice. Navedeno je takođe, da li je pojedinačna mera sprovedena i dato je obrazloženje razloga nesprovođenja.

Uvidom u Izveštaj o sprovođenju Plana integriteta [9] utvrđeno je sledeće:

1. Zajednička oblast: Etika i lični integritet. Rizičan proces: Regulisanje upravljanja sukobom interesa zaposlenih u organu javne vlasti. Od ukupno 6 navedenih mera poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije, u predviđenom roku iz objektivnih razloga, nije sprovedena mera propisivanja disciplinske odgovornosti zaposlenog koji je propustio da obavesti nadležno lice o svom privatnom interesu/sukobu interesa koji ima u vezi sa poslom koji obavlja (bez obzira na činjenicu da je uvedena obaveza potpisivanja Izjave o odsustvu sukoba interesa npr. pri članstvu u Komisiji za izbor u zvanje ili Komisiji za javnu nabavku i slično).

2. Zajednička oblast: Etika i lični integritet. Rizičan proces: Regulisanje upravljanja poklonima zaposlenih. U predviđenom roku nije sprovedeno 5 od 9 mera zbog neadekvatnog upravljanja procesom.
3. Zajednička oblast: Etika i lični integritet. Rizičan proces: Zaštita uzbunjivača. Sprovedene su sve mere poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije, u predviđenom roku.
4. Zajednička oblast: Upravljanje kadrovima. Rizičan proces: Donošenje akta o sistematizaciji. Mera nije sprovedena zbog okolnosti izrade nove mape poslovnih procesa prema zahtevima sistema FUK.
5. Zajednička oblast: Upravljanje kadrovima. Rizičan proces: Zapošljavanje. Mere su sprovedene su u potpunosti u predviđenom roku.
6. Zajednička oblast: Upravljanje kadrovima. Rizičan proces: Ocenjivanje i napredovanje. Od ukupno 7 mera 5 nije sprovedeno 5 mera u predviđenom roku zbog neadekvatnog upravljanja procesom odnosno, zbog usklađivanja zahteva poslovanja sa sistemom FUK.
7. Zajednička oblast: Upravljanje kadrovima. Rizičan proces: Nagrađivanje i sankcionisanje. Mere poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije su sprovedene dominantno, u oblasti donošenja akata koja definišu kriterijume nagrađivanja i sankcionisanja zaposlenih.
8. Zajednička oblast: Upravljanje javnim finansijama. Rizičan proces: Planiranje i izvršenje budžeta – digitalizacija. Mera nije sprovedena zbog nedostatka materijalnih resursa.
9. Zajednička oblast: Upravljanje javnim finansijama. Rizičan proces: Javne nabavke. Periodično se sprovodi u skladu sa relevantnim zakonima i propisima.
10. Zajednička oblast: IT bezbednost. Rizičan proces: IT bezbednost. Mere nisu sprovedne zbog nedostatka materijalnih sredstava i neadekvatnog upravljanja procesom.
11. Zajednička oblast: Izbor u nastavno zvanje nastavnika i saradnika. Rizičan proces: Upravljanje sukobom interesa članova komisija, koje učestvuju u izboru u zvanja. Sve predviđene mere sprovedene su u potpunosti u predviđenom roku, što ukazuje da je odgovorno lice – direktor uspostavio procedure za upravljanje sukobom interesa u navedenoj oblasti (članovi komisija potpisuju Izjavu o odsustvu sukoba interesa, najmanje jedan član je zaposlen izvan ustanove i slično).
12. Zajednička oblast: Upis studenata. Rizičan proces: Polaganje prijemnog ispita, formiranje rang lista i drugih upisnih radnji. Sprovedena je većina predviđenih mera za sprečavanje sukoba interesa. Zbog nedostatka materijalnih sredstava izostala je digitalizacija procesa upisa i upisnih radnji.

Uvidom u kompletnu proceduru izveštavanja o sprovođenju Plana integriteta [9] putem elektronske aplikacije Agencije za sprečavanje korupcije [8], utvrđeno je da je organ javne vlasti ispunio sledeće obaveze iz Zakona o sprečavanju korupcije [4] koje su definisane Trećom fazom – faza i izveštavanja o sprovedenim merama iz Plana integriteta:

- za svaku meru poboljšanja iz usvojenog Plana integriteta koordinator je izvestio da li je sprovedena u roku, odnosno naveo je rezalog nesprovođenja;
- koordinator je preuzeo iz predmetne elektronske aplikacije, Izveštaj o sprovođenju plana integriteta i dostavio ga direktoru na usvajanje [9];
- direktor je doneo Odluku o usvajanju i učinio je javno dostupnom na zvaničnoj internet stranici organa javne vlasti [9];
- potpisano, uredno zavedeno u delovodni protokol i pečatiranu Odluku o usvajanju Izveštaja o sprovođenju plana integriteta, koordinator je postavio u predmetnu elektronsku aplikaciju;
- usvojen Izveštaj o sprovođenju plana integriteta, preuzet iz predmetne elektronske aplikacije i uredno zaveden u delovodni protokol, učinjen je javno dostupnim na zvaničnoj internet stranici organa javne vlasti [9].

Uvidom u dokumentaciju koja uređuje oblast integriteta kod organa javne vlasti, utvrđeno je da je rok za izveštavanje i postavljanje Odluke o usvajanju Izveštaja o sprovođenju plana integriteta (do 31. oktobra 2024. godine) [8] poštovan. Utvrđeno je takođe, da je rok za sprovođenje mera iz Plana integriteta (do 30. septembra 2024. godine) [8] poštovan od strane organa javne vlasti. Navedena postupanja ukazuju da posmatrani organ javne vlasti izvršava zakonske obaveze planiranja, sprovođenja i izveštavanja o materiji vezanoj za integritet.

Mora se naglasiti da je u organu javne vlasti u toku procedura donošenja seta akata (koji proističu iz Plana integriteta i olakšavaju sprovođenje pojedinačnih mera iz istog) koji uređuju oblast integriteta. Na javnom uvidu nalaze se predlozi sledećih akata iz oblasti integriteta:

- Akt o upravljanju sukobom interesa u javnoj službi;
- Akt o postupanju sa donacijama;
- Akt o postupanju po pritužbama na rad Visoke tehničke škole strukovnih studija u Zrenjaninu i na postupanje zaposlenih u Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Zrenjaninu.

Usvajanjem navedenih predloga akata obezbedilo bi se sprovođenje pojedinačnih mera poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije u narednom ciklusu Plana integriteta.

Unapređenje postupka sprovođenja mera poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije moglo bi rezultovati

suzbijanjem sukoba interesa i korupcije (u krajnjoj liniji) kod zaposlenih i povećanjem stepena prevencije tzv. sofisticirane korupcije (koja je posledica trgovine uticajem i slično). Navedena postupanja bi mogla izazvati efekat jačanja profesionalnog identiteta i integriteta u primarno, pedagoškom kontekstu [11] kod lica zaposlenih u visokom obrazovanju.

### 3. ZAKLJUČAK

Na osnovu uvida u dokumentaciju koja uređuje oblast integriteta može se smatrati da se u organu javne vlasti postupa: u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije, zahtevima i uputstvima Agencije za spečavanje korupcije i to, u pogledu donošenja, sprovođenja i periodične kontrole primene Plana integriteta i akata koji iz njega proizilaze; da je imenovan koordinator za integritet i da je u zakonski određenom roku izvršeno adekvatno izveštavanje o sprovođenju Plana integriteta. Akta iz oblasti integriteta su sveobuhvatna; usklađena sa zakonom, unutrašnjim Sistemom obezbeđenja kvaliteta i sisitemom FUK a odnose se na sve zaposlene unutar hijerarhije organizacije (subjekti obezbeđenja kvaliteta) što može ukazivati da je Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu u oblasti koja uređuje integritet, uskladila svoje poslovanje sa zakonom i principima korporativnog upravljanja i to, prventveno u delu koji se odnosi na mere sprečavanje sukoba interesa i korupcije u više zajedničkih oblasti prema Planu integriteta.

Posmatani organ javne vlasti aktivno radi na objedinjavanju i unapređenju primene zajedničkih procedura po sistemu FUK i Sistemu obezbeđenja kvaliteta i to, u cilju obezbeđenja kvaliteta u delatnosti visokog strukovnog obrazovanja. Navedena postupanja vezana za sprečavanje sukoba interesa i korupcije bi mogla izazvati efekat jačanja profesionalnog identiteta i integriteta u primarno, pedagoškom kontekstu kod lica zaposlenih u visokom obrazovanju.

Dalji tok rada bi mogao obuhvatati završetak postupka usvajanje seta akata koji bi obezbedili sprovođenje pojedinih mera poboljšanja za upravljanje rizikom od korupcije u narednom ciklusu Plana integriteta a koje nisu sprovedene u trećem ciklusu. Na taj način bi se unapredila funkcionalna veza između primene akata iz oblasti integriteta i kvaliteta rada u visokom strukovnom obrazovanju.

### 4. LITERATURA

- [1] *Zakon o budžetskom sistemu*, Službeni glasnik RS, broj 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - ispr., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - dr. zakon, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - dr. zakon, 92/2023 i 94/2024.
- [2] *Pravilnik o zajedničkim kriterijumima i standardima za uspostavljanje, funkcionisanje i izveštavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru*, Službeni glasnik RS, broj 89/2019.
- [3] *Zakon o visokom obrazovanju*, Službeni glasnik RS, broj 88/2017, 73/2018, 27/2018 - dr. zakon, 67/2019, 6/2020 - dr. zakoni, 11/2021 - autentično tumačenje, 67/2021, 67/2021 - dr. zakon i 76/2023.
- [4] *Zakon o sprečavanju korupcije*, Službeni glasnik RS, broj 5/2019, 88/2019, 11/2021 - autentično tumačenje, 94/2021 i 14/2022.
- [5] *Priručnik za izradu i sprovođenje plana integriteta*, Treći ciklus 2022-2024. godine, Agencija za sprečavanje korupcije, Beograd, 2021. Internet stranica: <https://www.acas.rs>
- [6] *Strategija upravljanja rizicima za period od 2024. do 2027. godine*, Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu, Zrenjanin, 2024.  
Internet stranica: [https://vts-zr.edu.rs/images/stories/DokumentiSkole/pravilnici\\_vtsssr](https://vts-zr.edu.rs/images/stories/DokumentiSkole/pravilnici_vtsssr)
- [7] *Sistem obezbeđenja kvaliteta*, Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu, Zrenjanin, 2022.  
Internet stranica: <https://vts-zr.edu.rs/index.php/49-corporate/3516-samovrednovanje-17112022>
- [8] *Izrada Plana integriteta*: dokumenta, uputstvo, modeli obrazaca, rokovi, Agencija za sprečavanje korupcije.  
Internet stranica: [https://www.acas.rs/lat/page\\_with\\_sidebar/plan\\_integriteta](https://www.acas.rs/lat/page_with_sidebar/plan_integriteta)
- [9] *Treći ciklus Plana integriteta 2021-2024*, Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu, Zrenjanin, 2022.  
Internet stranica: <https://vts-zr.edu.rs/index.php/49-corporate/3579-plan-integriteta>
- [10] *Predlozi akata iz oblasti koja uređuje integritet*, Visoka tehnička škola strukovnih studija u Zrenjaninu, Zrenjanin, Javni uvid, 2024. Internet stranica: <https://vts-zr.edu.rs/index.php/servisi/javni-uvud>
- [11] Stanislava Marić Jurišin, Bojana Marković, *Profesionalni identitet i integritet u pedagoškom kontekstu*, 1th International Conference - Conference on Advanced in Science and Technology, Proceedings COAST 2022, ProceHerceg Novi, Montenegro, May 26-29, 2022.